



### **Van de secretaris**

Het jaar 2024 zijn we positief begonnen; het fraai uitgevoerde boekje Verdrongen Dorpen werd hoog gewaardeerd. Het verzenden aan alle leden was een initiatief van ons lid Anton van Oost. Een nogmaals 'dank je wel Anton!' is hier zeker op z'n plaats. Een aanzienlijk aantal leden was in de veronderstelling dat dit het jaarboek 2023 was maar dat moest toen nog komen. Het jaarboek verscheen zoals aangekondigd in de eerste helft van januari en ook daarover waren de reacties voornamelijk lovend; een mooie opsteker voor de redactie en het bestuur.

Zoals in 2023 verschillende keren was te lezen in de nieuwsbrief, was het voor het bestuur een moeilijk jaar; te veel taken voor te weinig mensen. Om het bestuur te ondersteunen in een adequate aanpak van zaken, is ons lid Arie van der Zwan gevraagd zijn bestuurlijke ervaring in te zetten om weer een krachtig en voltallig bestuur te formeren. Arie is bereid deze taak tijdelijk op zich te nemen tot uiterlijk de ledenvergadering in het najaar. In de ledenvergadering van 20 april 2024 zal hij door het bestuur worden voorgedragen als interim voorzitter. Tot die tijd kan het bestuur een beroep op hem doen als adviseur.

Op de ledenvergadering van 20 april zullen Magda Geluk en Kees Fase aftreden als bestuurslid. Voor beiden is de maximale zittingstermijn, zoals in de ledenvergadering van 19 april 2022 is vastgesteld, reeds lang bereikt. Magda is al sinds de oprichting bestuurslid en Kees volgde enkele jaren later. Meer hierover op de komende ledenvergadering.

We hopen en verwachten dat er vanuit de leden actie wordt ondernomen om de noodzakelijke geschikte kandidaten te kunnen voordragen, in de wetenschap dat geen van de zittende bestuursleden de functie van voorzitter op zich wil nemen.

### **Uitnodiging voor de winterlezing op 21 februari 2024**

**19.30 uur, De Meestooft, Sint-Annaland. Zaal open 19.00 uur.**

In aanloop naar de aanwijzing van de Scheldedelta als UNESCO Geopark sluit deze lezing aan op het onlangs verspreide boekje. Deze lezing, door George Koenders, zal gaan over specifieke kenmerken van de Scheldedelta.

**George Koenders** is Natuurgids (IVN) op Tholen, voor het Nationaal Park Oosterschelde, Staatsbosbeheer en op de Brabantse Wal; gids en vrijwilliger bij de Stichting Behoud Weervisserij, Natuuroppa CNS De Regenboog en Lid van het Expertiseteam Geopark Schelde Delta.

Ter introductie van zijn lezing schrijft hij het volgende:

*De lezing vertelt 'Het verhaal van de kustvlakte binnen UNESCO Geopark Schelde Delta', anders gezegd het ontstaan van Zeeland en Tholen. Het landschap binnen het Geopark is gevormd door relatief eenvoudige processen: afzettingen van klei en zand door wind, rivieren en zee, erosie door water en wind, en veengroei en deels onder invloed van de mens.*

*De rivier de Schelde is de 'blauwe draad' van het gebied. Nergens ter wereld is er een overgangszone tussen rivier en zee waar de wisselwerking tussen natuurlijke processen en cultuurhistorie zo aanwezig als hier.*

*Zichtbare geosites op Tholen zijn De Oosterschelde, De Pluimpot en de Schorren van Sint Annaland, en niet zichtbaar zijn de verdronken dorpen.*

*Als afsluiting van de lezing geef ik een korte introductie over de totstandkoming van het Geopark Schelde Delta, en wat het toevoegt aan de al bestaande parken en natuurgebieden.*

### **Huisvesting in het Oude Stadhuis**

Er ligt inmiddels een voor ons acceptabele huurovereenkomst te wachten om te worden getekend. Wanneer de overeenkomst kan ingaan, en dus de verhuizing kan plaatsvinden, is nog niet bekend.

### **Van de penningmeester**

In de laatste bestuursvergadering is vastgesteld dat er behoefte is aan de mogelijkheid om de jaarlijkse contributie door 'automatische incasso' te laten innen. Het bestuur treedt in contact met de Rabobank om dit in gang te zetten, zodat dit naar verwachting in 2025 mogelijk wordt.

Op de dag van verzenden van deze nieuwsbrief is de contributie 2024 door 80% van de leden voldaan; **door 20% dus nog niet**. Als u tot deze 20% behoort, wilt u dan a.u.b. tot actie overgaan?

### **Nieuwe leden**

Sinds het verschijnen van de vorige nieuwsbrief op 23 december 2023 hebben we drie nieuwe leden kunnen inschrijven:

W. van Oorschot-van de Sande, Weert

M.L.W. van Driel, Tholen

M.J.M.M. Goijarts-Bout, Laren

Nogmaals hartelijk welkom in onze vereniging.

### **In memoriam**

We ontvingen de droeve berichten dat in de afgelopen periode drie van onze leden zijn overleden:

Op 24 december 2023 Jaap Schot, Tholen.

Op 6 januari 2024 Frans Keur, Tholen.

Op 24 januari 2024 Kees de Wilde, Scherpenisse

We wensen de nabestaanden veel sterkte toe.

## **We zoeken de laatste getuigen van de bevrijding Brabantse Wal**

Deze oproep kregen we van de gezamenlijke zusterverenigingen aan de andere kant van de Eendracht. In de wetenschap dat veel mensen van het eiland Tholen vanwege de inundatie het laatste oorlogsjaar op de Brabantse Wal waren geëvacueerd, behoren ook zij tot de doelgroep waaraan deze oproep is gericht. Dit gezamenlijk initiatief willen we graag ondersteunen. Hieronder de integraal overgenomen tekst van deze oproep.

## **We zoeken de laatste getuigen van de bevrijding Brabantse Wal**

### **Neem ons mee in uw herinnering**

1944 – 2024. Tachtig jaar geleden verdrijven geallieerde troepen de Duitsers van de Brabantse Wal. Dat begint met de Slag om Woensdrecht. Drie weken keiharde gevechten, vele doden en gewonden, ook onder de inwoners. Dorp Woensdrecht in puin. Een stroom vluchtelingen.

‘Het was heftig. We waren ontzettend bang’. De herinneringen aan toen zijn nooit weggeweest. De hevige beschietingen. Dode mensen en ook veel dode dieren. Huizen en gebouwen kapot. Tanks aan flarden. Vader Mon Daalmans die dode Duitse soldaten aan de kant schoof omdat hij anders met de kruiwagen niet verder kon. Ze zien het allemaal nog voor zich. Tal van dit soort verschrikkelijke gebeurtenissen staan in hun geheugen gegrift. Cor, Jan en Ad Daalmans waren kinderen toen hun dorp Woensdrecht tijdens de bevrijding in oktober 1944 in de vuurlinie lag.

Ze doen nu pas hun verhaal. Veel van wat mensen toen meemaakten bleef onverteld. Niet belangrijk genoeg gevonden om op te schrijven. Toch zijn er nog steeds verhalen die de moeite waard zijn. Zoals dat van de kinderen Daalmans. Daarom zoeken de heemkundekringen uit Woensdrecht, Huijbergen, Halsteren, Steenberg en de Geschiedkundige Kring van Bergen op Zoom contact met mensen die als kind of tiener de bevrijding meemaakten.

Hun verhalen willen we opschrijven. Als gezamenlijk project. Om in oktober 80 jaar bevrijding te markeren. Met wat de laatste getuigen van de bevrijding ons nog kunnen vertellen. Dat klinkt misschien wat dramatisch maar in feite komt het daar wel op neer. Want dat kind van 5,6 jaar oud is inmiddels ook 80 jaar ouder. En vindt het misschien allemaal niet zo belangrijk. ‘Ik heb niet zoveel meegemaakt, we zaten een week in de kelder. Ik zie nog de Canadese tanks komen. Ze gooiden chocola en sigaretten naar ons’. We krijgen het te horen alsof het de normaalste zaak van de wereld is.

Voor wie het meemaakte is het dat misschien wel, maar als tijdsgetuigen blijft dit toch iets wat jongere generaties (gelukkig) nooit hoefden te doorstaan. De zware gevechten bij Woensdrecht en Hoogerheide, de stroom vluchtelingen naar Bergen op Zoom, de glorieuze intocht van de Canadezen in Bergen op Zoom, de hevige strijd bij de Zoom en later bij Moerstraten, Welberg, het geallieerde bombardement van Dinteloord. Maar ook de maanden erna. V1's blijven vallen en maken levens kapot in hartje Bergen op Zoom. Dat willen we als brok geschiedenis graag bundelen, van Putte tot Dinteloord. Bent u als kind gevlucht? Heeft u dagen ondergedoken gezeten in de kelder tot de gevechten voorbij waren? Of ving uw familie vluchtelingen op? We komen graag met u in contact! Mail ons! Bel! We komen bij u langs om te praten. Neem ons mee in uw herinnering!

Mail: [waterschans@geschiedkundigekringboz.nl](mailto:waterschans@geschiedkundigekringboz.nl)

## **Agenda**

**21 januari 2024 Winterlezing UNESCO Geopark Schelde Delta, zie blad 1**

**20 april 2024 Algemene Ledenvergadering.**

**Dit is als experiment op zaterdag. De locatie is nog niet bekend maar wie weet zijn we dan in het Oude Stadhuis gevestigd.....**